

Bijeneters in België

Tekst: H. Vits (met toestemming van het Maandblad van de Koninklijke Vlaamse imkersbond)

De familie bijeneters (Meropidae), telt zo'n 26 soorten. Het klopt dat bijeneters praktisch niet in het Noordwesten van Europa voorkomen. Toch merkt men deze prachtige vogels in de lage landen, door klimaatverandering, steeds vaker op. In Nederland leidde dat zelfs tot de wijziging van zijn status, zo werd de Europese bijeneter van dwaalgast verheven tot die van incidentele broedvogel. De Europese bijeneter, *Merops apiaster* L., werd ook verleden jaar meermaals opgemerkt in Vlaanderen. We kunnen de Europese bijeneter – van de maand april tot de maand september – al enkele jaren na elkaar waarnemen en kunnen hem ook hier niet meer als een sporadische gast catalogiseren.

Naast de Europese bijeneter werd in 2017 voor het eerst in de gemeente Brecht (provincie Antwerpen), de kleurrijke groene bijeneter of blauwwangbijeneter, *Merops persicus*, opgemerkt. Dit is zeer uitzonderlijk aangezien *M. persicus* een voorkeur heeft voor tropische en subtropische droge gebieden. Toch bemerkte Peter Symens op 2 februari 2017 om 16 uur een overvliegend exemplaar. Peter schreef:

"Toen ik de vogel eerst hoorde roepen was ik al gealarmeerd, want de roep klonk duidelijk hoger en zachter dan van een gewone bijeneter... Toen ik daarna de vogel oppikte in de vlucht was ik dubbel gealarmeerd door het silhouet, want die staartprojectie leek echt wel lang, te lang voor een gewone bijeneter... Ik kon vervolgens alleen maar groene onderdelen onderscheiden, en een donkere teugel [de strek tussen het oog en de bovensnavel, red.] en oogstreep die volledig licht omrand leek. Maar was die lichte omranding echt wel lichtblauw? En was die keelvlak echt geel en rood? De lichtomstandigheden waren immers alles behalve ideaal om kleuren te onderscheiden en dus wilde ik toch nog effe wachten op de foto's van Erik Ducastel aan wie ik inmiddels de vogel had aangewezen vooraleer een nieuwe soort voor België te claimen. De 'bewijsfoto's' laten er geen twijfel over bestaan: de eerste groene bijeneter voor België..."

Volgens Gerald Driessens, vogelexpert bij Natuurpunt, wil deze ene waarneming niet zeggen dat we de vogel nu plots

regelmatig te zien gaan krijgen. "Het is een dwaalgast die een lange afstand heeft afgelegd. De groene bijeneter hoort echt niet thuis in West-Europa." De expert zegt dat de oostwind er mogelijk mee te maken had dat de vogel zich in onze contreien bevond, of haar jonge leeftijd. "In de zomer heb je een aantal jongere vogels die nog niet broeden, en daarom gaan rondzwerven." Dit dus in tegenstelling met de Europese bijeneter die zich hier meer en meer weet te vestigen. In Nederland vond men na de eeuwwisseling van *M. apiaster* al zo'n dertig nesten, waarvan zeker negen met broed. Een legsel bestaat uit vier tot zeven, soms tien eieren. Na een broedtijd van 22 tot 25 dagen voeden en verzorgen beide ouders de jongen.

Terwijl velen zich samen met de vogelspotters verblijden met deze wel 28 cm groot wordende vogels, is het anderzijds onbegrijpelijk dat natuurliefhebbers hier heel sceptisch en argwanend tegenover staan. Ze beargumenteren hun houding met de focus op het natuurbehoud en verbannen – zoveel als ze kunnen – alle uitheemse planten- en diersoorten. Het zijn deze natuurliefhebbers die ook lobbyen en het voor elkaar krijgen om samen met De Vlaamse Milieu-maatschappij de strijd tegen de invasieve reuzebalsemien, (*Impatiens glandulifera*) aan te gaan. Zo wordt er geen rekening gehouden met de imkers die van deze laatbloeiende plant de zeer licht van kleur en niet snel kristalliserende honing oogsten.

Bijeneters, hun naam zegt het al, voeden zich naast relatief grote insecten als sprinkhanen, libellen en wespen hoofdzakelijk met bijen. De Europese bijeneter is immuun voor bijen- en wespensteken, maar weet bij voorkeur de angels van de insecten tegen een tak af te wrijven. Uiteraard kunnen deze prachtig gekleurde vogels dan ook niet rekenen op enige sympathie van de Imker. ●

Groene of blauwwangbijeneter (*Merops persicus*).
Foto tahirphotography.